

Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

2017/2069(INI)

9.11.2017

MNENJE

Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

za Odbor za peticije

Poročilo o državljanstvu EU za leto 2017: krepitev pravic državljanov v Uniji
demokratskih sprememb
(2017/2069(INI))

Pripravlavec mnenja (*): Csaba Sógor

(*) Pridruženi odbor – člen 54 Poslovnika

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve poziva Odbor za peticije kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 31. januarja 2017 z naslovom Krepitev pravic državljanov v Uniji demokratičnih sprememb: Poročilo o državljanstvu EU iz leta 2017 (COM(2017)0030),
- ob upoštevanju Listine o izobraževanju za demokratično državljanstvo in izobraževanju o človekovih pravicah,
- ob upoštevanju rezultatov javnega posvetovanja o državljanstvu EU iz leta 2015, ki ga je izvedla Evropska komisija, in rezultatov raziskav Eurobarometra iz leta 2015 o volilnih pravicah in državljanstvu,
- ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji, Pogodbe o delovanju Evropske unije in Listine EU o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina),
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1381/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi programa za pravice, enakost in državljanstvo za obdobje od 2014 do 2020,
- ob upoštevanju kopenhavnskih meril in sklopa predpisov Unije (pravni red Unije), ki jih mora država kandidatka spoštovati, če želi pristopiti k Uniji,
- ob upoštevanju predstavitev, ki jih je v letih 2016 in 2017 organiziral Odbor za peticije, tj. skupne javne predstavitve z dne 11. maja 2017 z naslovom Položaj in pravice državljanov EU v Združenem kraljestvu, ki jo je organiziral skupaj z odboroma LIBE in EMPL, javne predstavitve z dne 11. oktobra 2016 z naslovom Ovire za prosto gibanje in delo državljanov EU na notranjem trgu, javne predstavitve z dne 4. maja 2017 z naslovom Boj proti diskriminaciji in varstvo manjšin ter skupne javne predstavitve o državljanstvu Unije v praksi: naše skupne vrednote, pravice in demokratična udeležba, ki jo je 15. marca 2016 organiziral z Evropsko komisijo (GD za pravosodje in potrošnike) ter odbori LIBE, AFCE in JURI;
- ob upoštevanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic,
- ob upoštevanju študij, ki jih je v letih 2016 in 2017 na zahtevo odborov LIBE in PETI naročil tematski sektor C Evropskega parlamenta, z naslovom Ovire za pravico do prostega gibanja in prebivanja za državljane Evropske unije in njihove družine,
- ob upoštevanju sklepov Sveta Evropske unije št. 9166/3/11 in 9167/3/11 z dne 9. junija 2011 o zaključku postopka ocenjevanja in tehnični pripravljenosti Bolgarije in Romunije za pristop k schengenskemu območju,
- ob upoštevanju uradnega obvestila, ki ga je predsednica vlade Združenega kraljestva v skladu s členom 50(2) Pogodbe o Evropski uniji poslala Evropskemu svetu 29. marca 2017,

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 5. aprila 2017 o pogajanjih z Združenim kraljestvom po uradnem obvestilu, da namerava izstopiti iz Evropske unije¹,
 - ob upoštevanju Okvirne konvencije za varstvo narodnih manjšin in Evropske listine o regionalnih ali manjšinskih jezikih, ki ju je sprejel Svet Evrope,
 - ob upoštevanju študije, ki jo je leta 2016 na zahtevo odbora LIBE naročil tematski sektor Parlamenta, z naslovom Za celovit evropski sistem zaščite za manjšine,
 - ob upoštevanju Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (Istanbulska konvencija),
 - ob upoštevanju Konvencije OZN o pravicah invalidov, ki je bila sprejeta 13. decembra 2006 v New Yorku in jo je Evropska unija ratificirala 23. decembra 2010,
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 15. novembra 2010 z naslovom Evropska strategija o invalidnosti za obdobje 2010–2020: obnovljena zaveza za Evropo brez ovir (COM(2010)0636),
 - ob upoštevanju sporočil Komisije o vključevanju Romov (COM(2010)0133, COM(2012)0226, COM(2013)0454, COM(2015)0299, COM(2016)0424) ter sporočila o okviru EU za nacionalne strategije vključevanja Romov do leta 2020 (COM(2011)0173),
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. aprila 2016 z naslovom Izvajanje evropske agende za varnost z namenom boja proti terorizmu ter utiranja poti k učinkoviti in pravi varnostni uniji (COM(2016)0230),
 - ob upoštevanju Direktive (EU) 2015/637 o ukrepih za usklajevanje in sodelovanje, potrebnih za lažje zagotavljanje konzularne zaščite državljanom Unije brez predstavnštva v tretjih državah in o razveljavitvi Sklepa 95/553/ES,
- A. ker je Lizbonska pogodba državljanom Unije prinesla velike prednosti, s tem ko je uskladila pravice in jamstva državljanstva EU, Listini o temeljnih pravicah zagotovila pravno veljavnost ter območje svobode, varnosti in pravice vključila v zakonodajno pristojnost EU;
- B. ker Pogodba o Evropski uniji določa, da bi Unija morala svojim državljanom nuditi območje svobode, varnosti in pravice;
- C. ker je v skladu s členom 21 Listine prepovedana vsakršna diskriminacija na podlagi spola, rase, barve kože, etničnega ali socialnega porekla, genetskih značilnosti, jezika, vere ali prepričanja, političnega ali drugega mnenja, pripadnosti narodnosti manjšini, premoženja, rojstva, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti.
- D. ker si Evropska unija pri opredeljevanju in izvajanju svojih politik in dejavnosti prizadeva za boj proti diskriminaciji na podlagi spola, rase ali etnične pripadnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti; ker je načelo nediskriminacije primarni izraz državljanstva EU;

¹ Sprejeta besedila, P8_TA(2017)0102.

- E. ker je pravica do enakega obravnavanja eno od temeljnih načel Evropske unije in ena od temeljnih pravic vseh ljudi; ker je pri določitvi državljanstva Unije v členu 9 PEU izrecno navedeno, da Unija spoštuje načelo enakosti svojih državljanov, ki so deležni enake obravnave s strani njenih institucij, organov, uradov in agencij; ker približno 8 % državljanov Unije pripada narodni manjšini, približno 10 % pa jih govori regionalni ali manjšinski jezik; ker ni pravnega okvira na ravni EU, ki bi zagotavljal njihove pravice kot pripadnikov manjšine, in so lahko različno obravnavani glede na to, v kateri državi članici živijo; ker obstaja razlika med varstvom manjšin in politikami za boj proti diskriminaciji; ker enako obravnavanje ni privilegij, temveč temeljna pravica vseh državljanov;
- F. ker v skladu s poročilom Komisije o državljanstvu EU iz leta 2017 od leta 2012 raste število ljudi, ki poročajo o tem, da so žrtve katere od oblik diskriminacije;
- G. ker so organi za enakost ključnega pomena za boj proti diskriminaciji in zagotavljanje učinkovitega izvajanja zakonodaje o enakem obravnavanju; ker ne obstajajo standardi EU za nacionalne organe za enakost, ki bi zagotovili, da imajo dovolj širok spekter pristojnosti in uživajo finančno in organizacijsko neodvisnosti za izvajanje svojih nalog;
- H. ker se državljanstvo Unije doda nacionalnemu državljanstvu in ga ne nadomesti; ker člen 20 PDEU določa, da so vse osebe z državljanstvom ene od držav članic tudi državljani Unije, s pravicami in dolžnostmi, ki so določene v Pogodbah in v Listini;
- I. ker je prosto gibanje ena od štirih temeljnih svoboščin EU, zapisanih v Pogodbah, ki so temelj evropske integracije, in je ena najbolj cenjenih pravic pri državljanih EU;
- J. ker sta pravica do prostega gibanja in njeno uveljavljanje osrednjega pomena za državljanstvo EU; ker se lahko državljani EU pri uveljavljanju svoje pravice do prostega gibanja in prebivanja še vedno soočajo s številnimi obstoječimi ali novimi ovirami, kot so pretirane zahteve glede dokumentacije, zapleteni postopki za pridobitev pravice do prebivanja, težave pri dostopu do zdravstvenih storitev ter dolgotrajni postopki za pridobitev dostopa do dela ali priznanje poklicnih kvalifikacij; kr so bili nekateri evropski državljani izgnani ali jim je bil ukazán izgon znotraj EU;
- K. ker oblikovanje schengenskega območja in vključitev schengenskega pravnega reda v okvir EU močno povečujeta svobodo gibanja v EU in sta med največjimi dosežki evropskega povezovanja; ker je Svet Evropske unije v svojih sklepih št. 9166/3/11 in 9167/3/11 z dne 9. junija 2011 potrdil uspešen zaključek postopka ocenjevanja in tehnično pripravljenost Bolgarije in Romunije za pristop k schengenskemu območju;
- L. ker je varnost eno od vprašanj, ki najbolj skrbi državljane EU; ker bi morala EU pri svojih državljanih ustvarjati občutek, da je njihova svoboda zaščitena in njihova varnost zagotovljena na celotnem ozemlju, hkrati pa zagotavljati, da so spoštovane in varovane tudi njihove svoboščine, pravice in zasebnost, in ker je terorizem globalna grožnja, ki jo je treba učinkovito obravnavati na lokalni, nacionalni in evropski ravni, da se zagotovi varnost evropskih državljanov;
- M. ker glede na oceno učinka Komisije, ki spremlja Direktivo (EU) 2015/637, skoraj 7 milijonov državljanov EU potuje ali živi zunaj EU, v krajih, kjer njihova država nima veleposlaništva ali konzulata; ker se bo število državljanov EU brez predstavništva do

leta 2020 po pričakovanjih povečalo na vsaj 10 milijonov; ker imajo državljani EU na ozemlju tretje države, v kateri njihova država članica nima predstavništva, pravico do zaščite diplomatskih ali konzularnih organov katere koli države članice pod enakimi pogoji, kakršni veljajo za državljane tiste države;

- N. ker se je z Lizbonsko pogodbo okrepilo državljanstvo EU, med drugim tako, da je bila uvedena evropska državljska pobuda, s katero lahko državljani zahtevajo ukrepe EU; ker pa se organizatorji doslej pri uporabi evropske državljske pobude soočajo s praktičnimi in pravnimi izzivi, poleg tega pa ni izpolnila pričakovanj v zvezi z zakonodajnim vplivom;
- O. ker izkušnje kažejo, da so predpristopne države pripravljene spoštovati kopenhavska merila glede demokracije, pravne države in temeljnih pravic ter izboljšati položaj manjšin; ker še ne obstaja ustrezen okvir, s katerim bi zagotovili izpolnjevanje teh meril tudi po pristopu in državljane EU tako zaščitili pred posledicami kršitev kopenhavskih meril;
- P. ker so (z izjemo postopkov za ugotavljanje kršitev) orodja, ki jih ima EU trenutno na voljo za odzivanje na sistematične in institucionalne oblike diskriminacije, rasizma in ksenofobije v odnosu do manjšin v državah članicah EU, le omejeno učinkovita; ker se postopki za ugotavljanje kršitev ne uporabljajo za grožnje, ki ne spadajo v področje uporabe sekundarne zakonodaje EU;
- Q. ker so romski državljani EU največja in najbolj ranljiva manjšinska skupina v EU; ker so Romi v Evropi izpostavljeni večplastni diskriminaciji in socialnemu izključevanju; ker imajo orodja mehkega prava, kot je okvir EU za nacionalne strategije vključevanja Romov, le omejeno vlogo pri zagotavljanju, da države članice spoštujejo svoje obveznosti glede skladnosti s temeljnimi standardi na področju človekovih pravicah o varstvu manjšin in odpravi institucionalnih oblik diskriminacije;
- R. ker se evropski državljani z invalidnostjo pri dostopu do trga dela, izobraževanja in usposabljanja še vedno soočajo s številnimi ovirami in ker so bolj izpostavljeni revščini in socialni izključenosti kot njihovi sodržavljanji brez invalidnosti in imajo težave pri polnem sodelovanju v družbi in uživanju svojih pravic;
- S. ker v EU še vedno pogosto prihaja do nasilja nad ženskami; ker morajo EU in njene države članice sprejeti vse ukrepe, potrebne za spodbujanje in varstvo pravic vseh žensk;
- T. ker Unija v skladu s členom 25 Listine „priznava in spoštuje pravico starejših do dostojnega in samostojnega življenja ter sodelovanja v družbenem in kulturnem življenju“;
- U. ker bi državljane EU to, da ob selitvi v drugo državo članico EU izgubijo volilno pravico v svoji državi izvora, lahko odvrnilo tega, da uveljavijo svojo pravico do prostega gibanja in prebivanja v drugi državi članici;
- V. ker ima vsaka država suvereno pristojnost, da v okviru omejitev mednarodnega prava odloči, kdo so njeni državljani; ker apatridom pogosto grozita pridržanje in revščina; ker obstaja močna povezava med državljanstvom EU in apatridnostjo, saj lahko apatridi, ki

živijo v eni od držav članic, pridobijo ali izgubijo državljanstvo EU, tako da se jim državljanstvo države članice podeli ali odvzame;

- W. ker nekatere od najpomembnejših posledic pričakovanega izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije zadevajo pravni status, pravice in dolžnosti državljanov Združenega kraljestva, ki živijo v Evropski uniji, in državljanov EU, ki živijo v Združenem kraljestvu, in sicer od trenutka, ko bo izstop začel veljati;
- X. ker se več milijonov državljanov, ki so izkoristili pravico, da v Združenem kraljestvu in v EU-27 živijo, si ustvarijo družino, delajo, študirajo in se upokojijo, ter so sprejeli življenjske odločitve na podlagi teh pravic, zdaj sooča z veliko negotovostjo in strahom glede svoje prihodnosti;
1. poziva Svet EU in Evropski svet, naj vsem državam, ki izpolnjujejo vsa potrebna tehnična merila, dovolita, da postanejo članice schengenskega območja, da bodo lahko vsi državljanji EU uživali svojo pravico do prostega gibanja in jih pri tem ne bodo ovirale mejne kontrole;
 2. poziva Komisijo, naj redno spremlja uporabo Direktive 2004/38/ES v državah članicah ter sprejme ustrezne ukrepe za odpravo morebitnih ovir za prosto gibanje; pozdravlja orodje za e-učenje o pravici do prostega gibanja državljanov Unije, ki lokalnim upravam pomaga bolje razumeti pravice in obveznosti v zvezi s prostim gibanjem;
 3. opozarja, da bi morala biti zakonodaja EU o varnosti najsodobnejša, učinkovita in uspešna pri preprečevanju in odkrivanju vedno novih oblik ogrožanja varnosti ter pri odzivanju nanje; poziva k nujnemu izvajanju evropske agende za varnost, boljšemu izvajanju obstoječih pravnih instrumentov EU na tem področju in učinkovitejši izmenjavi informacij in usklajevanju med državami članicami in z agencijami EU; pozdravlja pobude Komisije za krepitev sodelovanja med državami članicami na področju varnosti in v celoti podpira učinkovitejšo izmenjavo informacij med državami članicami in z agencijami EU; poudarja, kako pomembno je popolnoma spoštovati temeljne pravice v boju proti terorizmu; poudarja, da je usklajevanje notranjih in zunanjih ukrepov EU na področju varnosti nujno za učinkovito zaščito državljanov EU;
 4. poziva institucije EU in države članice, naj okrepijo prizadevanja za razvoj učinkovite in prave varnostne unije, v kateri bodo obravnavani vsi vidiki teroristične grožnje;
 5. meni, da sta deradikalizacija in preprečevanje radikalizacije absolutni prednostni nalogi EU, in se odločno zavzema za krepitev posebnih medsektorskih programov, namenjenih izobraževanju, prostovoljskim in kulturnim dejavnostim in mladinskemu delu, in programov deradikalizacije v institucijah, lokalnih skupnostih, civilni družbi, verskih skupnostih in regionalnih upravah; meni, da bi morali celovito politiko na tem področju spremljati dolgoročni proaktivni procesi deradikalizacije na področju pravosodja; poudarja, da je treba razviti strategije za socialno vključevanje in politike za boj proti diskriminaciji; poziva države članice, naj celovito obravnavajo radikalizacijo in izkoristijo strokovno znanje mreže za ozaveščanje o radikalizaciji, ustanovljene na pobudo Komisije; poudarja, da je radikalizacijo mogoče preprečevati tudi s pomočjo ukrepov, ki se financirajo iz programov EU, kot so evropski strukturni in investicijski skladi, Obzorje 2020 in Evropa za državljane;

6. poudarja, da je varstvo temeljnih pravic ključen element, ki državljanom EU omogoča, da v celoti sodelujejo v demokratičnem življenju Unije; opozarja na resolucijo Evropskega parlamenta z dne 25. oktobra 2016, v kateri priporoča ustanovitev celovitega mehanizma Unije za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice¹ kot dodaten instrument za izboljšanje varstva in spodbujanja človekovih pravic, vključno s pravicami državljanov, in za krepitev zaupanja državljanov v institucije EU;
7. ugotavlja, da imajo državljani Unije pravico, da se obrnejo na evropskega varuha človekovih pravic, kar je ena od glavnih pravic, ki izhajajo iz evropskega državljanstva;
8. ponovno opozarja, da se je večina pritožb, ki jih je evropski varuh človekovih pravic prejel v obdobju od 1. januarja 2013 do 30. junija 2016, nanašala na domnevno pomanjkanje preglednosti, kot je Komisija izpostavila v svojem sporočilu z dne 24. januarja 2017 o napredku k učinkovitemu državljanstvu Unije za obdobje 2013–2016 (COM(2017)0032); je prepričan, da sta preglednost in integriteta v institucijah EU nujna pogoja za izgradnjo zaupanja državljanov EU, da se EU približa državljanom in se državljane vključi v njene dejavnosti ter za to, da se jim omogoči, da v celoti uživajo in uveljavljajo svoje državljanske pravice; poudarja, da bi morali imeti državljani dostop do vseh potrebnih informacij v zvezi s tem, in da bi morale biti informacije predstavljene karseda jasno in razumljivo; poziva vse institucije in organe EU, naj odpravijo še vedno obstoječe pomanjkljivosti v skladu z določbami, med drugim, člena 9 in člena 10(3) PEU, člena 15 PDEU ter členov 41 in 42 Listine;
9. ugotavlja, da državljani s pomočjo državljanske vzgoje in medkulturnega dialoga bolje razumejo pomen družbene in politične udeležbe, se s pomočjo izobraževanja o človekovih pravicah bolj zavedajo svojih pravic, poleg tega pa se naučijo spoštovati pravice drugih; spodbuja države članice, naj vključijo izobraževanje o demokratičnem državljanstvu in o človekovih pravicah v šolske programe, da bi učence opremili z znanjem, razumevanjem ter spretnostmi, pa tudi jim dali moč, da bodo pripravljeni v družbi braniti in spodbujati človekove pravice, demokracijo in pravno državo;
10. poziva k polnemu in učinkovitemu izvajanju Direktive (EU) 2015/637 za zagotavljanje konzularne zaščite državljanov EU v tretjih državah, kjer njihove države članice nimajo predstavništva;
11. poziva Komisijo, naj predlaga novo, varnejšo obliko potne listine EU za vrnitev za državljane EU brez predstavništva zunaj EU, katerih potni list je bil ukraden, izgubljen, uničen ali začasno ni na voljo, da se zagotovi, da se bodo lahko dejansko vrnili domov;
12. poudarja, da je evropska državljanska pobuda inovativno orodje za participativno demokracijo v Evropski uniji, s pomočjo katerega lahko državljani izražajo svoje želje in oblikujejo razvoj politik EU; hkrati pa poudarja, da v delovanju evropske državljanske pobude obstajajo znatne pomanjkljivosti, ki jih je treba odpraviti, da bo ta pobuda postala bolj učinkovita; izraža zaskrbljenost v zvezi z nadaljnjim ukrepanjem Komisije na podlagi uspešnih evropskih državljanskih pobud;
13. poudarja, da je treba žrtvam kaznivih dejanj in terorizma v vsej EU zagotoviti ustrezno raven pravic, brez diskriminacije, ter da bi bilo treba z njimi ravnati spoštljivo in

¹ Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0409.

dostojanstveno in bi jim bilo treba nuditi ustrezno podporo v skladu z individualnimi potrebami in potrebami njihovih družin; poudarja, da se je povečalo število evropskih državljanov, ki doživijo teroristični napad v državi, ki ni njihova lastna, zato v skladu z Direktivo (EU) 2015/0281 o boju proti terorizmu nujno poziva k vzpostavitvi protokolov v državah članicah, da bi se evropskim državljanom, ki niso državljani zadevne države, pomagalo v primeru terorističnega napada; poudarja, da je treba pripraviti posebno direktivo za zaščito žrtev terorizma;

14. meni, da bi morala EU okrepiti prizadevanja za zaščito temeljnih vrednot EU, tudi pravic manjšin, da bi sklicevanje na manjšine in enakopravnost vseh državljanov EU iz členov 2 in 9 PEU dobilo vsebino in da bi bolje izkoristili potencial državljanstva EU.
15. poudarja, da nacionalne, etnične, verske in jezikovne manjšine v Evropi že stoletja živijo skupaj z večinskimi kulturami ali ob njih; meni, da bi to, da EU spoštuje obveznosti v skladu s PEU glede spoštovanja, varstva in povečevanja evropske kulturne in jezikovne raznolikosti v EU tako med državami članicami kot znotraj držav članic, močno okrepilo povezanost med državljani z evropskim projektom; meni, da bi EU morala določiti visoke standarde za zaščito manjšin, začenši s standardi iz instrumentov mednarodnega prava, kot so tisti Sveta Evrope, ter da bi morali biti ti standardi globoko vpeti v pravni okvir, ki bi zagotavljal demokracijo, pravno državo in temelje pravice v vsej EU; spodbuja vse države članice, naj brez nadaljnega odlašanja ratificirajo Okvirno konvencijo za varstvo narodnih manjšin in Evropsko listino o regionalnih in manjšinskih jezikih ter naj Pogodbi izvršujejo v dobri veri; opozarja tudi, da je treba izvajati načela, oblikovana v okviru Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi;
16. obžaluje pomanjkanje napredka v zvezi s predlagano direktivo iz leta 2008 o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost; ponovno poziva Svet, naj predlog čim prej sprejme;
17. ugotavlja, da je v uredbi EU o uvedbi programa za pravice, enakost in državljanstvo za obdobje od 2014 do 2020 navedeno, da mora program za dosego cilja iz člena 3(3) PEU spodbujati in varovati pravice otroka;
18. meni, da so sistematična diskriminacija Romov v njihovih matičnih državah in njihova izselitev in izgon, kadar uveljavljajo svojo pravico do prostega gibanja in prebivanja v drugi državi članici, v nasprotju s temeljno pravico do nediskriminacije na podlagi etnične pripadnosti in pravico do selitve in prebivanja v drugi državi članici, poleg tega pa spodkopavajo temelje državljanstva EU; poziva države članice, naj izvajajo registracijo rojstev brez diskriminacije in naj nemudoma sprejmejo popravne ukrepe, da bi zagotovile identifikacijo vseh svojih državljanov ter tako preprečile, da bi se pripadnikom romske skupnosti onemogočil dostop do vseh najpomembnejših osnovnih storitev; poziva države članice, naj prek svojih lokalnih organov dejavno ukrepajo, da bi se zagotovilo, da je vsak otrok registriran; poziva Komisijo, naj oceni in spremlja razmere v državah članicah, razširja primere dobre prakse o identifikaciji in varstvu oseb, ki nimajo priznanega državljanstva in dostopa do osebnih dokumentov, ter začne kampanje za ozaveščanje o pomenu registracije rojstev;
19. pozdravlja dejstvo, da je Komisija v svojem poročilu o državljanstvu iz leta 2017 povečanje in izboljšanje udeležbe državljanov izpostavila kot prednostni nalogi; z obžalovanjem pa ugotavlja, da v poročilu ni omenjena niti pravica do vlaganja peticij,

pravica obrniti se na evropskega varuha človekovih pravic ali pravica dostopa do dokumentov niti ni omenjeno, kako bi bilo mogoče te pravice okrepiti;

20. obsoja vse oblike diskriminacije in nasilja nad lezbijkami, geji, biseksualci, transseksualci in interseksualci (LGBTI); poziva Komisijo in države članice, naj sprejmejo zakone in politike za boj proti homofobiji in transfobiji; spodbuja Komisijo, naj pripravi agendo, ki bo zagotavljala enake pravice in priložnosti ne glede na spolno usmerjenosti in spolno identiteto, hkrati pa spoštovala pristojnosti držav članic;
21. meni, da so svobodni mediji in prost dostop do odprtega interneta bistvene sestavine demokracije;
22. pozdravlja, da je bila 13. junija 2017 podpisana listina o pristopu EU h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima; hkrati pa obžaluje dejstvo, da omejitev na dve področji, tj. zadeve na področju pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah ter azil in nevrčanje, povzroča pravno negotovost glede obsega učinka pristopa EU; poziva države članice, naj pospešijo pogajanja za ratifikacijo in izvajanje Istanbulske konvencije; poudarja, da bi bilo treba ukrepe za boj proti nasilju nad ženskami, da bi bili bolj učinkoviti, dopolniti z ukrepi za spodbujanje finančne neodvisnosti žensk; poziva Komisijo, naj obravnava tudi ekonomske neenakosti na podlagi spola in vprašanje usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja;
23. priznava, da zakonodaja EU o enaki obravnavi zahteva ustanovitev nacionalnih organov za spodbujanje enakosti; poziva Komisijo, naj državam članicam predlaga smernice o delovanju tovrstnih organov ter o tem, kako jim zagotoviti neodvisnost, učinkovitost, pristojnosti in vire, vključno z mrežo EQUINET, ki jih potrebujejo za boj proti diskriminaciji in spodbujanje enake obravnave; poziva nacionalne organe za spodbujanje enakosti, vključno z mrežo EQUINET, naj opravljajo svojo vlogo na področju boja proti diskriminaciji in spodbujanja enakosti obravnave; opozarja, kako pomemben je program za pravice, enakost in državljanstvo 2014–2020 za nadaljnje zagotavljanje praktične podpore za boj proti diskriminaciji na lokalni ravni; poziva Komisijo, naj se s sporočilom zaveže k strateškemu sodelovanju na področju enakosti spolov v obdobju 2016–2019; ponovno opozarja, da EU temelji na načelu enakosti spolov in da je to načelo mogoče spoštovati le z vključevanjem načela enakosti spolov v vse politike EU; je seznanjen z nesorazmernimi posledicami večplastne diskriminacije za ženske; spodbuja države članice, naj sodelujejo z regionalnimi in lokalnimi organi, organi kazenskega pregona, nacionalnimi organi za enakost in organizacijami civilne družbe, da bi okrepili spremljanje presečnosti med različnimi razlogi za diskriminacijo;
24. poziva Komisijo in države članice kot podpisnice Konvencije o pravicah invalidov, naj vprašanja dostopnosti, udeležbe, nediskriminacije in enakosti vključi v zakonodajo EU, da bodo lahko evropski državljani z invalidnostjo svoje temeljne pravice uživali v enaki meri kot njihovi so državljani;
25. poziva Komisijo in države članice, naj vsa razpoložljiva finančna, zakonodajna in podporna orodja uporabijo za spodbujanje družbe, ki bo prijazna do starejših, in zdravega staranja evropskih državljanov, in sicer med drugim s pomočjo vključujočih trgov dela, inovativnih in prožnih ureditev dela, dostopa do usposabljanja, razpoložljivosti kakovostnega zdravstvenega varstva ter razvoja proizvodov in storitev

e-zdravja;

26. pozdravlja pobudo za evropsko solidarnostno enoto, v okviru katere bodo mladi lahko v lastni državi ali v tujini opravljali prostovoljsko delo ali delali na projektih, in pozdravlja pobudo Prostovoljci EU za humanitarne pomoči, ki Evropejcem omogoča, da se udeležujejo programov humanitarne pomoči po vsem svetu;
27. meni, da bi morali državljani, ki se preselijo in prebivajo v drugi državi članici EU, imeti možnost, da uveljavijo svojo pravico do glasovanja na nacionalnih volitvah v svoji državi izvora; poziva države članice, ki svojim državljanom, ki se odločijo dlje časa živeti v drugi državi članici, odvzamejo volilno pravico, omilijo pogoje za to, da bodo le-ti lahko ohranili svojo pravico, da volijo na nacionalnih volitvah;
28. ponavlja svoje stališče, da je treba zaščito pravic in interesov državljanov EU-27, ki živijo oziroma so kdaj živeli v Združenem kraljestvu, in državljanov Združenega kraljestva, ki živijo ali so kdaj živeli v EU-27, v okviru pogajanj o sporazumu o izstopu obravnavati kot absolutno prednostno nalogo; meni tudi, da bi morale obveznosti Združenega kraljestva in EU v zvezi s tem temeljiti na vzajemnosti, pravičnosti, simetriji, nediskriminaciji, pravični obravnavi ter na doslednem spoštovanju celovitosti zakonodaje EU, vključno z Listino o temeljnih pravicah in njenim okvirom izvrševanja;

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	6.11.2017
Izid končnega glasovanja	+: 44 -: 6 0: 3
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Asim Ahmedov Ademov, Gerard Batten, Monika Beňová, Malin Björk, Michal Boni, Daniel Dalton, Rachida Dati, Raymond Finch, Kinga Gál, Ana Gomes, Sylvie Guillaume, Monika Hohlmeier, Filiz Hjusmenova (Filiz Hyusmenova), Sophia in 't Veld, Dietmar Köster, Barbara Kudrycka, Cécile Kashetu Kyenge, Juan Fernando López Aguilar, Monica Macovei, Roberta Metsola, Claude Moraes, Péter Niedermüller, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Helga Stevens, Traian Ungureanu, Marie-Christine Vergiat, Udo Voigt, Josef Weidenholzer, Cecilia Wikström, Kristina Winberg, Auke Zijlstra
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Carlos Coelho, Anna Maria Corazza Bildt, Pál Csáky, Miriam Dalli, Gérard Deprez, Marek Jurek, Jeroen Lenaers, Elly Schlein, Barbara Spinelli, Axel Voss
Namestniki (člen 200(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Max Andersson, André Elissen, György Hölvényi, Karin Kadenbach, Peter Kurumbašev (Peter Kouroumbashev), Julia Reda, Sofia Ribeiro, Bart Staes, Julie Ward, Wim van de Camp

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

44	+
ALDE	Gérard Deprez, Filiz Hjusmenova (Filiz Hyusmenova), Sophia in 't Veld, Cecilia Wikström
ECR	Helga Stevens
GUE/NGL	Malin Björk, Barbara Spinelli, Marie-Christine Vergiat
PPE	Asim Ahmedov Ademov, Michał Boni, Carlos Coelho, Anna Maria Corazza Bildt, Pál Csáky, Rachida Dati, Kinga Gál, Monika Hohlmeier, György Hölvényi, Barbara Kudrycka, Jeroen Lenaers, Roberta Metsola, Sofia Ribeiro, Csaba Sógor, Traian Ungureanu, Wim van de Camp, Axel Voss
S&D	Monika Beňová, Miriam Dalli, Ana Gomes, Sylvie Guillaume, Karin Kadenbach, Dietmar Köster, Peter Kurumbašev (Peter Kouroumbashev), Cécile Kshetu Kyenge, Juan Fernando López Aguilar, Claude Moraes, Péter Niedermüller, Elly Schlein, Birgit Sippel, Julie Ward, Josef Weidenholzer
VERTS/ALE	Max Andersson, Julia Reda, Judith Sargentini, Bart Staes

6	-
EFDD	Gerard Batten, Raymond Finch, Kristina Winberg
ENF	André Elissen, Auke Zijlstra
NI	Udo Voigt

3	0
ECR	Daniel Dalton, Marek Jurek, Monica Macovei

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani